

הכנת חדר בישול לפסח - שיעור 304

I. הכשר תנורים

(א) **הכללים** (c) כבולעו כך פולטו (צמדצר ל"ח - כ"ג) כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש... וכל אשר לא יבא באש תעבירו במים (ב) וכלי חרס אשר תבשל בו ישבר (ויקרא ו - כ"ח) דהתורה העידה על כלי חרס שאינו יוצא מדי דופניו לעולם (תנ"ח - ח - ג) ועיין בערוך השלחן (תנ"ח - ח) ומחמירין דחמץ באיסורא בלע (מ"ב סק"ח) (ז) ומחמירין בנותן טעם לפגם בפסח (רמ"א תמ"ז - י) (ח) ואין הולכין אחר רוב תשמיש הכלי בפסח (רמ"א תנ"ח - ו) (ב) **תנור רגיל של חרס** או אנמאיל דהוא ספק חרס אין לו תקנה אלא ע"י פח מסוגר או נייר כסף

(ג) **תנור רגיל של מתכת** צריכים ללבנו ליבון גמור דהיינו שיהיה ניצוצות ניתזים מהם דלא אמרינן כבולעו כך פולטו אלא בדיני הגעלה לכן כיון שיש חשש שיתקלקלו אין ללבנו ויש מקילין אם ינקה היטב ב'easy-off' וילבן החום היותר גדול לכמה שעות (שערים מצויינים בהלכה קט"ז - ז) והמתלוקת תלוי באם חמץ בהתירא בלע ועיין בפמ"ג (תנ"ז - סק"ד) דליבון קל מפליט הבליעה ואינו שורפו ולא כהשו"ע הרב (תנ"ח) ולכן ימתין מעת לעת וצ"ע

(ד) תנור הנקרא continuous cleaning דינו כתנור רגיל

(ה) **תנור המתנקה מעצמו** ע"י חום המגיע ל'900 מעלות נכשר מאליו ע"י שמפעילו בחום כזה על איזה שעות עד שיעבור המחזור (cycle) אבל הדלת שאינו מתחמם כ"כ יש לכסותו בנייר כסף עבה (קיצור הלכות הגעלה בשם רב משה פיינשטיין) וי"א שצריך דוקא שיהיו ניצוצות ניתזים ממנו (בדי השלחן ז"צ זחלז"צ צניאוריס ד"ה לכתחלה צאריכות)

(ו) **תנור מייקרוועיו (microwave)** צריך נקוי היטב ולשהותו כ"ד שעות בלא שימוש ואחר כך יתן שם קדירה מלא מים חמים ולשהותו שם עד שמילא התנור כלו בחום וזיעה עבה וזה דוקא בתנור של מתכת אבל ממין שיש ספק חרס אין מכשירים וע"ש שיש עוד עצה וע"ע בנטעי גבריאל (דף יכ"ד) דכתב שיש מקום שיוצא הזיעה הנתהוה ומתאסף שם ממשות ואותו מקום קשה להכשיר לכן אסור להשתמש בו

II. grates and burners

לימי הפסח צריך ללבן את המקומות שמעמידים הקדירות מצד חומרא שהחמירו בחצובה לימות הפסח (תנ"ח - ד) או לכסות בפח של מתכות אבל לכל השנה אין צריך כלום (אג"מ ח - קכ"ד צסוף) (under hood, tray under burner, range top between burners, and knobs) יש להדיחם היטב בסם הפוגם כמו easy-off ויש לכסותם בנייר כסף וכדומה והאג"מ (י"ד ח - ג"ט) כתב שהחכ"א החמיר בחצובה לבשר וחלב כל השנה והוא תמה עליו שהפמ"ג נשאר בצ"ע דאפילו לפסח החצובה אין צריך הכשר והאג"מ התיר החצובה לכל השנה וגם החכ"א התיר בדיעבד ועיין באג"מ (י"ד ח - ט) וע"ע בנטעי גבריאל (ט"ט - ח)

III. בדבר דיש וואשער (dishwasher) להגעלה לפסח

(א) **עיין באג"מ** (ג - נ"ח) שיש שני מינים דיש וואשער אחד מפארצלאי וואחד ממתכות שנקרא אלומיני וואתו שהוא מפארצלאי אין רשאין להגעיל (שדינו ככלי חרס) וואתו שהוא מאלומיני יכולין להגעיל אם יוכלו לקנות היטב אחר המעת לעת ויניח בתוך הדיש וואשער אבן מלובן או ברזל מלובן ואח"כ ישפוך מים החמין שהולך להדיש וואשער שרוב הפעמים הם רק ק"פ גרא"ד ולרותחין הוא בחום רט"ו לכל הפחות (עיין ברמ"א תנ"ח - ו) וה"ה מטרפות ושאר איסורין אכן י"א למעשה קשה מאד לנקותם שנשמנים ממשות חמץ וא"א לנקרן היטב רק ע"י אומן (נטעי גבריאל דף רל"ח - ד)

(ב) להדיח בו כלי בשר וכלי חלב בזה אחר זה מכיון שהוא נ"ט בר נ"ט דהיתרא שאין לחוש מצד הבליעה דכלי הבשר והבליעה דכלי החלב ורק צריך שהדבר שעומדין עליו הכלים יהיה שנים אחד מיוחד לכלי בשר ואחד לכלי חלב משום הבעין שעליו אמנם אם נשאר על הדיש וואשער בעצמו אין לחוש שיתבטל בכמה אלפים ואין לחוש דאלומיני שמא לא יועיל להם הגעלה שאומרים שיש שם תערובות שלא ממתכות (ודינו כחרס) שהוא רק ספק דרבנן ולאידך גיסא דשמא אינו בולע כלל וע"ע באר משה (ז - ט) שחולק על כל זה

IV. להחליף כלי שמגעיל מבשר לחלב ואיפכא עיין במ"ב (תנ"ח - סק"ט) שהביא החת"ס דהיכא דהגעיל לצורך פסח הוא נוהג להחליף מבשר לחלב או איפכא כיון שלא היתה כוונת ההכשר לצורך זה משמע בכוונה אין להתיר מ"מ המנהג להקל (נטעי גבריאל פרק פ"ה פסקי תשובות תנ"ח - ט"ז) ולפארווע מותר (אשל אברהם מבוטשאטש תק"ט)

V. הכשר סינק

(א) **כיור של פורצילאן** דינו ככלי חרס ולכן מנקין אותו בחומרי ניקוי וישים בתוכו כיור נוסף של מתכות וכדומה ולא ישתמש בכיור חמים שהיד סולדת (נטעי גבריאל דף רכ"ה)

(ב) **כיור של אנמאיל (enamel)** שהוא ספק חרס ינקה היטב ויעשה עירווי מכלי ראשון וישים בתוכו כיור נוסף או contact paper וכדומה ושופכין לתוכו רותחין בפסח

(ג) **סינק של סטעינליס סטיל (stainless steel)** צריך עירווי על אבן מלובן ויעביר האבן על כל הסינק ואם קשה לעשות באבן מלובן ישים לתוכו פח וכדומה ואין להשתמש בסינק כ"ד שעות בחמץ ויזהר שלא יופסק קילוח המים בהעירווי (מג"א תנ"ח - סק"ט) וגם ידות הסינק ינקה ויערה עליהם רותחין המסננת (drain strainer) יחלפנה או ילבנה בליבון קל משום חשש חמץ שבנקבי המסננת (עיין תנ"ז - ג) רב דוד פיינשטיין ורב מרדכי מארכיז אמרו לי שאין צריך אבן מלובן ה' aerator שמשם יוצא המים צריך הגעלה או עירווי

VI. הכשר שינים תוחבות בענין ההשתמשות בהם כל השנה מבשר לחלב יש להתיר שהמאכלים בכלי שני (רמ"א תמ"ז - ג) וגם בשן טבעי צריך לומר כן ולפסח צריך שלא לאכול בהן חמץ תוך מעל"ע וסגי בשפשוף בעלמא במברשת שיש עליו סם הפוגם ואנו סומכנין דאין אוכלין דבר שהיד סולדת וגם דמיד מתחיל העיכול בפה ואם אפשר צריך לעשות עירווי (שערים מצויינים בהלכה קט"ז - ז)

VII. counter tops, pantries, cabinets, refrigerators, and freezers

זה הכלל בכל המקומות שאינן שמורות מחמץ ורוצה לשים בפסח כלי מאכל אפילו קר יש ליתן נייר או מפה וכדומה תחתיהם (מג"א תנ"ח - סקל"ח בשם מהרי"ל) ופורמייקה שיש ספק אם דינו כחרס צריך כיסוי ולכן עירווי לבדו אינו מועיל

VIII. דבר שמתערבות מינים כימיים שהוא חדש שלא נמצא בדברי הקדמונים אין להתיר להגעילם לפסח ומשאר איסורים ובשעת הדחק צריך שאלת חכם (אג"מ ז - ז') לכן plastic, porcelain, corningware, corelle, pyrex, duralex, formica, enamel, and teflon אין מגעילם לפסח

IX. טס שהנרות עומדים עליו מותר להשתמש בפסח אם ינקה היטב ומ"מ מנהג טוב להניח נייר כסף בינו ובין המפה

X. אם מועיל בכלי שנאסר ישון י"ב חודש עיין באג"מ (י"ד ז - מ"ו) דכלי של פורצלן יקרים יש להתיר ע"י ישון י"ב חודש ע"י הגעלה ג' פעמים בצירוף שכלים אלו עפ"י רוב משתמשים בהם רק בכלי שני ובצירוף דעת היעב"ץ שפורצלן שיע ולא בלעי כזכוכית עיין בשע"ת (תנ"ח - ב) שהביא מחלוקת בזה בין החכם צבי ותשובות הרשב"א

בנות ההדפסה י"י לרפאלה שלימה לרמולף טובא רבקה בת חנה בעל"ח בתוך חול' ישראלי